

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розміщення продуктивних сил

Освітня програма Менеджмент

Спеціальність 073 “Менеджмент”

Галузь знань 07 “Управління та адміністрування”

Затверджено на засіданні
кафедри менеджменту
Протокол № 1 від 31.08.2020 р.

Зав. кафедри

Кухній Л.С.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація			
Назва дисципліни	Розміщення продуктивних сил		
Викладач (-і)	Трухан Лілія Михайлівна		
Контактний телефон викладача	+3 8 (050) 674 79 65 +3 8 (097) 041 00 31		
Е-mail викладача	lilja.trukhan@gmail.com		
Формат дисципліни	Очний		
Обсяг дисципліни	4 кредити ЕКТС		
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://ifagrarncol.at.ua/index/bibliotechnij_fond/0-69		
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій		
2. Анотація до курсу			
Навчальна дисципліна «Розміщення продуктивних сил» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім ступенем «Бакалавр» в галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент». Має статус вибіркової компоненти циклу професійної підготовки. Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес формування у студентів наукового світогляду та спеціальних знань з теорії та практики розміщення продуктивних сил.			
3. Мета та цілі курсу			
Метою є формування знань щодо розміщення, територіальної організації та галузевої структури продуктивних сил України, аналізу стану і визначення головних напрямів регіонального розвитку економіки в умовах ринкових відносин. Цілями курсу є вивчення закономірностей і факторів розміщення продуктивних сил, завдань ефективного використання природних, науково-виробничих та людських ресурсів, територіальної і галузевої структури господарського комплексу України..			
4. Результати навчання (компетентності)			
У результаті вивчення навчальної дисципліни студент володітиме наступними компетентностями: - оцінювати сучасний стан розвитку і розміщення продуктивних сил, зокрема промисловості, транспорту, сільського господарства відповідно вимогам удосконалення генеральної схеми їх розвитку й підвищення соціально- економічної ефективності суспільних затрат праці; - обґрунтовувати умови розміщення і характерні особливості розвитку продуктивних сил України в залежності від таких факторів як: територіальний простір та фактор економіко-географічного положення, матеріально- сировинний та енергетичний, споживчий та трудовий; - давати економічну та екологічну оцінку розвитку кожної ланки народногосподарського комплексу України з позиції їх впливу на функціонування і подальший розвиток національної економіки, необхідності перебудови із конкретних обставин, удосконалення господарського комплексу кожного регіону країни, виходячи; - обґрунтовувати сутність інтеграційних регіональних, міжрегіональних і міждержавних економічних процесів та інвестиційної політики регіонального розвитку держави; - обґрунтовувати перспективи соціально-економічного розвитку окремих регіонів України, згідно із територіальним поділом праці.			
5. Організація навчання курсу			
Обсяг курсу 120 год.			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		28 год.	
практичні / аудиторні		28 год.	
самостійна робота		64 год.	
Ознаки курсу			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік)	Нормативний / вибірковий

		навчання)			
I	073 “Менеджмент”	I	вибіркова		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінок	Термін виконання
Тема 1. Закономірності, принципи та фактори розміщення продуктивних сил і формування економіки регіону. Предмет курсу. Територіальний поділ праці і розміщення продуктивних сил. Місце курсу в системі наукових дисциплін. Зв'язок з економічною теорією, статистикою, галузевими економіками і іншими дисциплінами. Методологічна основа курсу. Спеціальні методи. Завдання дисципліни. Економічні закони суспільного виробництва і закономірності розміщення продуктивних сил, їх об'єктивний характер. Порівняння ступеню економічного і соціального розвитку окремих регіонів.	Лекція, семінарське заняття	[3-5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Економічне районування і територіальна організація продуктивних сил. Економічне районування як науковий метод територіальної організації господарства. Територіальний розподіл праці – основа формування економічних районів. Сучасне мезорайонирование України. Територіальна організація господарства. Макро-, мезо- і мікрорайони. Практичне значення економічного районування.	Лекція, семінарське заняття	[1-5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Наукові методи аналізу розміщення продуктивних сил і рівнів економічного розвитку регіонів. Основні закономірності РПС: ефективність розміщення продуктивних сил, територіальний розподіл праці, економічна цілісність регіону, регіональний інтеграції господарства, територіальної концентрації продуктивних сил, зближення рівнів соціально-економічного розвитку регіонів; комплексного розміщення продуктивних сил. Показники	Лекція, семінарське заняття	[1-5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом

спеціалізації регіонів країни: питома вага виробництва продукції галузей спеціалізації регіону в загальному виробництві країни, коефіцієнт локалізації, коефіцієнт виробництва на душу населення, коефіцієнт товарності.					
Тема 4. Природно – ресурсний потенціал і його економічна оцінка Соціально-економічний потенціал регіону: природно-ресурсний, демографічний, науково-технічний, виробничий, науковий, рекреаційний, інформаційний, соціальний, культурний. Природно-ресурсний потенціал і його структура. Місце України в світових сировинних і паливно-енергетичних ресурсах, міра забезпечення власних потреб. Кількісна і якісна оцінка природних ресурсів і природних умов: балансові, промислові, геологічні і прогнозні запаси сировини і палива. Характеристика природно-ресурсного потенціалу: паливних, рудних, нерудних корисних копалини, земляних, водних, біологічних, рекреаційних. Ресурсозберігання як головний напрям використання природно-ресурсного потенціалу. Екологічні проблеми України. Охорона довкілля. Раціональне природокористування.	Лекція, семінарське заняття	[1-5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Населення і трудові ресурси. Населення України і його роль в розвитку і територіальній організації господарства. Чисельність населення. Регіональні особливості відтворення населення. Демографічні проблеми. Депопуляція. Територіальне розміщення населення. Міграція населення і її види: регіональні особливості і відмінності. Національний склад населення і його особливості. Міське і сільське населення. Міська агломерація. Урбанізація і проблеми довкілля.	Лекція, семінарське заняття	[1-5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Виробничий і науково – технічний потенціал. Виробнича сфера. Галузева структура	Лекція, семінарське заняття	[3,4]	Опрацювати лекційний матеріал,	10 балів	До наступного заняття за розкладом

промисловості України. Структурні зміни у виробництві. Виробничий потенціал. Інвестиційний потенціал. Інноваційна діяльність. Пріоритетні напрями інноваційної діяльності. Показники виробництва в регіоні. Науково-технічний прогрес і його вплив на територіальну і галузеву структуру продуктивних сил. Альтернативні джерела енергії. Новий вигляд сировини і матеріалів. Зміна в галузевій і територіальній структурі господарства під впливом соціальної переорієнтації економіки і технічного прогресу.			підготуватися до семінарського заняття		
Тема 7. Господарський комплекс України, особливості структури і трансформації в ринкових умовах. Поняття господарського комплексу. Основні показники, що характеризують економіку країни. Місце України серед країн світу по рівню економічного розвитку. Історія розвитку економіки України. Сучасний економічний стан України – основні тенденції і проблеми. Структура господарського комплексу України. Стратегія і тактика структурної перебудови. Зміна в галузевій структурі господарства під впливом соціальної переорієнтації і технологічного прогресу.	Лекція, семінарське заняття	[5]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Міжгалузеві комплекси та їх роль в розвитку економіки України. Промисловість, як провідна галузь індустріального сектора. Галузева структура промисловості України: ефективність і тенденції розвитку. Роль паливно-енергетичного комплексу в народному господарстві і його структура. Галузь паливно-енергетичного комплексу як чинник районування. Їх вплив на розвиток і територіальну організацію народного господарства. Місце металургійного комплексу в економіці України і його структура. Металургія як чинник районування. Роль машинобудування в народному	Лекція, семінарське заняття	[1,3]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до семінарського заняття	10 балів	До підсумкового заняття

господарстві. Структура комплексу. Умови і чинники, які впливають на структуру, розвиток і розміщення підприємств машинобудування. Значення галузей хімічного комплексу в народному господарстві. Структура комплексу. Лісова і деревообробна промисловість. Галузева структура. Значення агропромислового комплексу (АПК) в народному господарстві. Пріоритетність вирішення продовольчої програми. Галузева структура АПК. Сільське господарство. Галузева структура сільського господарства.					

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бална за семестр – як середньо арифметичне 100 балів протягом семестру та 100 балів за екзамен. “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння

	ними теоретичних положень курсу. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Семінарське заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою семінарські заняття є ланцюжком, який пов’язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за семінарське заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	За семестр – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (80 балів); – оцінка за самостійну роботу (20 балів).

7. Політика курсу

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск практичних занять з неповажної причини відпрацьовується студентом (співбесіда, реферат тощо) згідно з графіком консультацій.

8. Рекомендована література

1. Жук М. В., Круль В. П. Розміщення продуктивних сил і економіка регіонів. — К.: Кондор, 2004. — С. 19–22.
2. Заблоцький Б.Ф. Розміщення продуктивних сил України: Національна макроекономіка: Посібник для вузів. — К.: Академія, 2002.
3. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: навч.-метод.посіб. для студ. Вищ.навч.закл./ О.М. Пертрига. — К.: ДП. «вид.дім «Персонал», 2009. — 302с.
4. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Підручник Дорогунцов С.І., Заяць Т.А., Пітюренко Ю.І. та ін. - Київ, КНЕУ, 2005 р. - 988 с.
5. Розміщення продуктивних сил: навч. Посібник / Антоник В.І., Ковальчук В.А., Кононенко В.Д., Бабець Є.К., Стасюк В.П. — Кривий Ріг: Мінерал. — 2005. -194 с.